

**MEMENTO MORI INACZEJ – ALEGORYCZNIE,
GROTESKOWO I NIECO WESELEJ.
PRACA Z TEKSTEM ROZMOWY MISTRZA
POLIKARPA ZE ŚMIERCIĄ**

**CECYLIA
BIELNIK**

SCENARIUSZ LEKCJI

Program nauczania języka polskiego dla szkoły ponadpodstawowej

opracowany w ramach projektu

**„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących
w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego
w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”**

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

WARSZAWA 2019

Redakcja merytoryczna – dr Jolanta Sawicka-Jurek
Recenzja merytoryczna – Bożena Święch
Katarzyna Szczepkowska-Szczęśniak
Agnieszka Ratajczak-Mucharska

Redakcja językowa i korekta – Editio

Projekt graficzny i projekt okładki – Editio

Skład i redakcja techniczna – Editio

Warszawa 2019
Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons – Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Temat zajęć:

Memento mori inaczej – alegorycznie, groteskowo i nieco weselej.

Praca z tekstem *Rozmowy Mistrza Polikarpa ze Śmiercią*

Klasa / czas trwania zajęć:

I liceum, I technikum / 90 minut

Cele ogólne:

cel kształcący – poznanie i zrozumienie średniowiecznego arcydzieła, rozwój kompetencji kluczowych;

cel wychowawczy – kształtowanie wrażliwości estetycznej, wzmacnianie psychiki w zakresie radzenia sobie z trudną sytuacją śmierci, kształtowanie poprawnych relacji, wzrost samooceny.

Cele szczegółowe (operacyjne):

uczeń **rozwija kompetencje kluczowe:**

kompetencje w zakresie rozumienia i tworzenia informacji – analizuje motyw śmierci, skutecznie i kreatywnie porozumiewa się w języku ojczystym, dba o kulturę słowa, wyraża uczucia, poglądy;

kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się – podejmuje autorefleksję, skupia się na słuchaniu, pracuje w zespole, zarządza czasem i informacjami;

kompetencje w zakresie wielojęzyczności – rozumie i stosuje łacińskie *memento mori* i francuskie *danse macabre*;

kompetencje matematyczne – logicznie myśli, wnioskuje;

kompetencje obywatelskie – odpowiedzialnie działa w grupie społecznej;

kompetencje cyfrowe – odpowiedzialnie korzysta z zasobów internetowych;

kompetencje w zakresie świadomości i ekspresji kulturalnej – recytuje, interpretuje tekst;

kompetencje w zakresie przedsiębiorczości – wykazuje inicjatywę;

kompetencje techniczne i inżynierskie – bezpiecznie obsługuje urządzenia techniczne;

Metody/techniki/formy pracy:

zespółowa, burza mózgów, czytanie ze zrozumieniem, praca z tekstem, przekład intersemiotyczny, słuchowisko.

Środki dydaktyczne: **ICT** – komputer, projektor, słuchowisko radiowe z muzyką średniowieczną (obraz i dźwięk), ekran, tekst utworu, sztalugi, brystoł, pisak.

Opis przebiegu zajęć:

Lekcję rozpoczyna budowanie atmosfery kreatywnego spotkania z *Rozmową Mistrza Polikarpa ze Śmiercią* poprzez odbiór słuchowiska radiowego (zasoby serwisu YouTube) łączącego tekst literacki ze średniowieczną muzyką. Na ekranie pojawia się także statyczny obraz tańca śmierci. Rolę łącznika między różnymi tekstami kultury pełni pogadanka porządkująca i utrwalająca pojęcia związane z tematem i kulturą średniowiecza. Czytanie tekstu ze zrozumieniem kończy notatka – schemat eksponujący elementy alegoryczno-groteskowego portretu śmierci. Uczeń uzdolniony plastycznie rysuje karykaturę śmierci, a pomagają mu w tym cytaty stopniowo przywoływane przez innych. Uczeń ze słuchem muzycznym przygotowuje oprawę instrumentalną.

Komentarz metodyczny:

Jest to lekcja kreatywnego spotkania z literaturą średniowieczną – z *Rozmową Mistrza Polikarpa ze Śmiercią*. W kreatywny sposób uczniowie uczą się nazywać i rozróżniać pojęcia abstrakcyjne i konkretne. Odkrywają alegorię i groteskę w kreacji śmierci.

Ważne, aby nauczyciel pamiętał, że każdy uczeń, który doświadczył śmierci kogoś z najbliższego otoczenia (rodzinnego, rówieśniczego) jest osobą o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Dlatego, wykazując się taktem i wrażliwością, nie można realizować tej lekcji

w tym samym czasie, gdy uczeń z danego zespołu klasowego przeżywa śmierć kogoś bliskiego. Konieczna jest więc znajomość sytuacji rodzinnej uczniów, współpraca z psychologiem i wychowawcą klasy. Jednocześnie warto zwracać szczególną uwagę, jak reaguje na tekst uczeń, który – mimo upływu czasu – nadal mocno przeżywa czyjąś śmierć. W takiej sytuacji nauczyciel powinien w naturalny sposób okazać uczniowi wsparcie i znaleźć czas na indywidualną rozmowę, dbając o właściwą atmosferę i sprzyjające warunki.